

РЕШЕНИЕ

№ 3

гр. Първомай, 08.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЪРВОМАЙ, ПЪРВИ СЪДЕБЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Радина В. Хаджикирева

при участието на секретаря Венета Ж. Хубенова
като разгледа докладваното от Радина В. Хаджикирева Гражданско дело №
20235340100168 по описа за 2023 година

Предявени са отрицателни установителни искиове с правно основание чл. 439 ГПК от Х. П. Т. срещу Национално бюро за правна помощ за признаване за установено по отношение на първия ответник, че ищецът не му дължи сумата от 200 лв. – разноски за оказана правна помощ, за принудителното събиране на която е образувано изп. д. № ***** по описа на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново въз основа на издаден изпълнителен лист от 14.12.2016 г. по ***** г. по описа на РС К., както и срещу Районен съд К. за признаване за установено по отношение на втория ответник, че ищецът му не му дължи сумата от 10 лв. – държавна такса за издаване на изпълнителни листове, за принудителното събиране на която е образувано изп. д. № ***** по описа на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново въз основа на издаден изпълнителен лист от 25.04.2017 г. по ***** г. по описа на РС К..

В исковата молба се твърди, че срещу ищеца били образувани две изпълнителни дела: изп. д. № ***** и изп. д. № *****, и двете по описа на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново. Посочено е, че изп. д. № ***** било образувано за принудително събиране на сумата от 200 лв. – разноски за оказана правна помощ, въз основа на издаден изпълнителен лист от 14.12.2016 г. по ***** г. по описа на РС К. в полза на ответника Национално бюро за правна помощ. Твърди, че по това изпълнително производство била съставена покана за доброволно изпълнение на 29.07.2022 г. Поддържа, че от издаване на изпълнителния лист на 14.12.2016 г. до датата на предприемане на действия по принудително изпълнение – изпращането на поканата за доброволно изпълнение на 29.07.2022 г., кредиторът бил бездействал, като били изтекли повече от пет години. Изпълнителните действия били извършени след изтичане на давността, поради което счита, че не произвеждали правни последици. Посочено е още, че изп. д. № ***** било образувано за принудителното събиране на

сумата от 10 лв. – държавна такса за издаване на изпълнителни листове, въз основа на издаден изпълнителен лист от 25.04.2017 г. по ***** г. по описа на РС К. в полза на РС К.. По това изп. дело поканата за доброволно изпълнение била издадена на 03.11.2017 г. и бил наложен запор върху банковите му сметки. Твърди, че оттогава до момента били изтекли повече от пет години, като през този период не били предприети действия, които да прекъснат давността. Поради това намира, че и това вземане било погасено по давност. При условията на евентуалност, ако не бъде прието, че вземането по изп. д. № ***** е погасено по давност, счита, че не дължи изпълнение на същото поради погасяване по давност на главното вземане по изп. д. № *****. По тези съображения моли да бъдат уважени предявените искове.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника Национално бюро за правна помощ, в който излага съображения за недопустимост и неоснователност на исковата претенция. Счита, че искът е недопустим спрямо него, тъй като правомощието за събиране на процесното вземане принадлежи на НАП, която може да прецени дали да предприеме действия за събиране на вземането по издадения срещу ищеца изпълнителен лист, а НБПП нямало такова правомощие, поради което не би и могло да засегне патримониума на ищеца. Същевременно оспорва, че вземането е погасено по давност. Първото действие по принудително изпълнение било издаването на изпълнителния лист, с което била прекъсната давността. От този момент била започнала да тече нова давност, в рамките на която било образувано изп. д. № ***** по описа на ЧСИ Д. К. и извършени предприетите по същото изпълнителни действия. Посочено е още, че следвало да се съобразят разпоредбите на чл. 3, ал. 1, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците, и § 13 от ПЗР на ЗЗдр, съгласно които давността спирала да тече за периода от 13.03.2020 г. до 21.05.2020 г. По тези съображения моли да бъде отхвърлен предявеният иск.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника Районен съд К., в който излага съображения за неоснователност на исковата претенция. Посочено е, че давността по отношение вземането в размер на 10 лв. за държавна такса била прекъсната с молбата за образуване на изпълнителното производство, след което била прекъсвана многократно с предприетите от страна на вискателя действия по събиране на вземането. По тези съображения моли да бъде отхвърлен предявеният иск.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното от фактическа страна:

На 14.12.2016 г. е издаден изпълнителен лист по ***** г. по описа на РС К., с който е разпоредено ищецът да заплати на първия ответник Национално бюро за правна помощ сумата от 200 лв., представляваща разноски. Изпълнителният лист е издаден на основание влязлото в сила на 08.12.2016 г. Определение № 188 от 26.10.2016 г. по ***** г. по описа на РС К..

Въз основа на издадения изпълнителен лист съгласно разпоредбата на чл. 276 от Закона за правната помощ (ЗПП) Национална агенция за приходите с молба от 10.11.2021 г. е поискала образуване на изпълнително дело за събиране на сумата, като е възложено на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново да наложи запор върху банковите сметки на длъжника. Образувано е изпълнително дело № ***** , в

хода на което са извършени редица справки за имущественото състояние на длъжника. На 02.09.2022 г. ЧСИ е изпратил запорни съобщения до „УниКредит Булбанк“ АД, връчено на 19.09.2022 г., „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, връчено на 13.09.2022 г., „Първа инвестиционна банка“ АД, връчено на 19.09.2022 г., с които са наложени запови върху банковите сметки на ищеца. На 14.09.2022 г. от заповираната сметка на ищеца в „Кей Би Си Банк България“ ЕАД е преведена сумата от 121,67 лв. С протокол за извършено погасяване от 15.09.2022 г. постъпилата сума е разпределена в полза на съдебния изпълнител за заплащане на дължими такси по изпълнителното дело. С молба, получена по електронната поща на ЧСИ К. на 14.09.2022 г., ищецът е поискал информация за дължимата сума. На 15.09.2022 г. на посочения от ищеца електронен адрес е връчена покана за доброволно изпълнение на сумите по издадения изпълнителен лист. С молба от 15.09.2022 г. ищецът е заявил, че не дължи изпълнение поради изтекла погасителна давност, като е поискал изпълнителното дело да бъде прекратено и да бъдат възстановени удържаните суми от банковата му сметка.

На 25.04.2017 г. е издаден изпълнителен лист по ***** г. по описа на РС К., с който е разпоредено ищецът да заплати на втория ответник РС К. сумата от 10 лв., представляваща държавна такса за издаване на изпълнителни листове. Изпълнителният лист е издаден на основание влязлото в сила на 08.12.2016 г. Определение № 188 от 26.10.2016 г. по ***** г. по описа на РС К..

Въз основа на издадения изпълнителен лист вторият ответник РС К. с възлагателно писмо от 31.05.2017 г. е поискал образуване на изпълнително дело за събиране на сумата. Поради това е образувано изпълнително дело № ***** по описа на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново, като в хода му са извършени редица справки за имущественото състояние на длъжника. На 15.06.2017 г. ЧСИ е изпратил запорно съобщение до „УниКредит Булбанк“ АД, връчено на 21.06.2017 г., с което е наложен запов върху банковата сметка на ищеца. С молба от 20.02.2019 г. ответникът РС К. е направил искане да бъде извършено цялостно проучване на имотното състояние на длъжника, като при установено наличие на сметки или имоти – да се наложат запови и/или възбрани. На 19.07.2019 г. ЧСИ е изпратил запорно съобщение до „Първа инвестиционна банка“ АД, връчено на 25.07.2019 г., с което е наложен запов върху банковата сметка на ищеца. С молба, получена по електронната поща на ЧСИ К. на 14.09.2022 г., ищецът е поискал информация за дължимата сума. На 15.09.2022 г. на посочения от ищеца електронен адрес е връчена покана за доброволно изпълнение на сумите по издадения изпълнителен лист. С молба от 15.09.2022 г. ищецът е заявил, че не дължи изпълнение поради изтекла погасителна давност, като е поискал изпълнителното дело да бъде прекратено.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

На първо място, съдът намира за необходимо да изясни, че легитимиран ответник по предявения иск с правно основание чл. 439 ГПК е Националното бюро за правна помощ. Това е така, тъй като кредитор на вземането по изпълнителния лист е именно НБПП, независимо от обстоятелството, че вземането се събира от Национална агенция за приходите по реда на ГПК. По силата на разпоредбата на чл. 276 ЗПП разносните за правна помощ, които лицата възстановяват на НБПП в определените от закона случаи, представляват частни държавни вземания и се събират от Национална агенция за приходите. Следователно по отношение процесното частно държавно вземане в размер на 200 лв., присъдено в полза на Националното бюро за правна помощ, НАП има единствено качеството на вискател в изпълнителното производство

по силата на горепосочената законова разпоредба, но не и на носител на материалното право. Поради това и доколкото с иска по чл. 439 ГПК се предоставя възможност на длъжника по материалното правоотношение да оспори вземането, а оттам и материалната законосъобразност на изпълнението, като се позове на новонастъпили факти и отрече със сила на пресъдено нещо правото на кредитора на принудително изпълнение, страни в производството по чл. 439 ГПК са страните по материалното правоотношение – длъжник и кредитор.

Предвид всичко изложено, съдът приема, че предявените иски са допустими, поради което следва да се произнесе по тяхната основателност. В тази връзка разпоредбата на чл. 439 ГПК предвижда защита на длъжника по исков ред, след като кредиторът е предприел изпълнителни действия въз основа на изпълнителното основание. Както беше посочено по-горе, законодателят е уредил защитата на длъжника да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. Именно такъв е и разглежданият случай, тъй като ищецът основава исковите си претенции на обстоятелството, че е изтекла давността за вземанията по образуваните изпълнителните дела. С оглед на това следва да се приеме, че се позовава на юридически факт, настъпил след влизане в сила на съдебния акт, което обуславя приложимост на защитата по реда на чл. 439 ГПК.

По отношение предявения иск срещу първия ответник Национално бюро за правна помощ следва да се отчете, че съгласно константната практика на съдилищата вземането за съдебни разноски се урежда в процесуалния закон и не е допълнително вземане, което произтича от главното по смисъла на чл. 119 ЗЗД, поради което срокът за погасяването му е винаги петгодишен съгласно чл. 110 ЗЗД (така Определение № 538/17.06.2016 г. по гр. д. № 2367/2016 гр. на ВКС, III г.о.). Вземанията за разноски за правна помощ нямат характер на публично държавно вземане по аргумент от чл. 162, ал. 2 ДОПК, а представляват частни държавни вземания по смисъла на ал. 4 от същата разпоредба. Това се потвърждава и от изричната разпоредба на чл. 27б ЗПП, която предвижда, че разноските за правна помощ по чл. 27а ЗПП са частни държавни вземания. От своя страна, нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД регламентира, че ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога 5 години. Доколкото в разглежданата хипотеза е налице влязъл в сила съдебен акт, следва, че от момента на влизането му в сила – 08.12.2016 г., е започнал на тече нов петгодишен давностен срок.

Въпреки че не е от решаващо значение в процесния случай, за пълнота на изложението следва да се отбележи, че е основателно възражението на ответника Национално бюро за правна помощ, че давност не е текла във връзка с обявеното извънредно положение в страната на 13.03.2020 г. Съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Тази разпоредба трябва да се тълкува разширително, като се приеме, че спирането на давността касае и вземанията на държавата – държавните органи и юридически лица, произтичащи от правоотношения в които същите имат качеството на участници в гражданскоправния оборот, т. е. и частните държавни вземания (арг. § 29 от ПЗР на ЗМДВИП). На основание § 13 от ПЗР на ЗЗдр, обн. ДВ, бр. 44 от 13.05.2020 г., сроковете, спрели да текат по силата на ЗМДВИП, продължават

да текат след изтичане на 7 дни от обнародване на този закон, т. е. от 21.05.2020 г. От това следва, че от 13.03.2020 г. до отмяната на извънредното положение на 14.05.2020 г. давностните срокове са били спрени по силата на закона, като са започнали да текат отново на 21.05.2020 г. Следователно в случая давността за вземането е следвало да изтече на 15.02.2022 г.

Съгласно чл. 116, б. „в” ЗЗД давността се прекъсва с предприемането на действия за принудително изпълнение на вземането. Според задължителните разяснения по т. 10 от ТР № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. дело № 2/2013 г. на ВКС, ОСГТК, прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ (независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя и/или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане от вискателя съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ): насочването на изпълнението чрез налагане на запор или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т. н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др.

Съотнасяйки всичко това към разглежданата хипотеза, съдът приема, че молбата от 10.11.2021 г. за образуване на изпълнително дело за вземането на НБПП прекъсва давността, предвид изричното посочване на начин на изпълнение (в този смисъл задължителните разяснения, дадени в ТР № 2 от 26.06.2015 г. на ОСГТК на ВКС, т. 10). Константна е практиката на съдилищата, че ако искането от кредитора е направено своевременно, но изпълнителното действие не е предприето от надлежния орган преди изтичането на давностния срок по причина, която не зависи от волята на кредитора, давността се счита прекъсната с искането, дори то да е било нередовно, ако нередовността е изправена надлежно по указание на органа на изпълнителното производство (така Решение № 37 от 24.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1747/2020 г., IV г. о.). Следователно към момента на подаване на молбата за образуване на изпълнителното дело не е била изтекла общата петгодишна давност, като от 10.11.2021 г. е започнала да тече нова такава, която също е петгодишна. Последната е прекъсната отново на 14.09.2022 г., когато са постъпили суми от трето лице, и на 19.09.2022 г. с налагането на запови върху банкови сметки на длъжника. Съобразявайки всичко това, съдът приема, че вземането на ответника Национално бюро за правна помощ в размер на 200 лв., представляващо разноси за оказана правна помощ, не е погасено по давност.

Що се отнася до вземането за държавна такса на втория ответник РС К., съдът намира, че същото съставлява вид публично вземане по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 3 и т. 6 ДОПК, като давността е уредена в чл. 171 ДОПК. Съгласно ал. 1 на чл. 171 ДОПК публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. Абсолютната погасителна давност за публичните вземания е предвидена в разпоредбата на ал. 2 на чл. 171 ДОПК, която гласи: с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1

януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността. Разпоредбите на чл. 172, ал. 2 и ал. 3 ДОПК предвиждат, че давността се прекъсва с издаването на акта за установяване на публичното вземане или с предприемането на действия по принудително изпълнение, като от прекъсването на давността започва да тече нова давност. Както беше посочено по-горе, искането на кредитора за прилагане на определен изпълнителен способ само по себе си е достатъчно за прекъсване на давността, независимо дали действия по реализирането му са предприети от съдебния изпълнител. В случая от значение е кредиторската пасивност, респективно активност. От това следва, че след влизане в сила на съдебния акт давността е прекъсната за първи път на 21.06.2017 г., когато е наложен запор върху банкова сметка на ищеца. Впоследствие отново е прекъсната на 20.02.2019 г. с направеното от страна на вискателя РС К. искане за налагане на запори и/или възбрани върху имуществото на ищеца. В тази връзка на 25.07.2019 г. е наложен запор върху банкова сметка на ищеца, което съставлявала последното извършено изпълнително действие. Към датата на завеждане на исковата молба – 24.02.2023 г., започналата да тече на 25.07.2019 г. петгодишна давност относно вземането в размер на 10 лв., представляващо държавна такса за издаване на изпълнителни листове, не е изтекла. След подаване на исковата молба давност относно вземането, предмет на спора, не тече, независимо че предявеният иск е отрицателен установителен, тъй като същият е относно вземането – чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД, в който смисъл е трайната съдебна практика на ВКС. В случая не е изтекла и абсолютната погасителна давност по чл. 171, ал. 2 ДОПК.

По тези съображения съдът намира, че вземанията на ответниците Национално бюро за правна помощ и РС К. не са погасени по давност, поради което са дължими. Ето защо, предявените отрицателни установителни искове следва да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани.

На ответниците Национално бюро за правна помощ и РС К. не следва да се присъждат разноски, тъй като не са сторени такива и не са били защитавани от юрисконсулт.

Така мотивиран, РС Първомай

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Х. П. Т., ЕГН: *****, със съдебен адрес: *****, срещу Национално бюро за правна помощ, с административен адрес: *****, иск с правно основание чл. 439 ГПК за признаване за установено по отношение на Национално бюро за правна помощ, че Х. П. Т. не му дължи сумата от 200 лв. – разноски за оказана правна помощ, за принудителното събиране на която е образувано изп. д. № ***** по описа на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново въз основа на издаден изпълнителен лист от 14.12.2016 г. по ***** г. по описа на РС К., поради погасяването ѝ по давност.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Х. П. Т., ЕГН: *****, със съдебен адрес: *****, срещу Районен съд К., с административен адрес: *****, иск с правно основание чл. 439 ГПК за признаване за установено по отношение на Районен съд К., че Х. П. Т. не му дължи сумата от 10 лв. – държавна такса за издаване на изпълнителни листове, за принудителното събиране на която е образувано изп. д. № ***** по

описа на ЧСИ Д. К. с район на действие ОС Велико Търново въз основа на издаден изпълнителен лист от 25.04.2017 г. по ***** г. по описа на РС К., поради погасяването ѝ по давност.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред ОС Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

РХ/ЕД

Съдия при Районен съд – Първомай: _____ п _____